

"دانشگاه دوستدار خانواده"

بر اساس "سیاست‌های کلی خانواده" خانواده واحد بنیادی و سنگ بنای جامعه اسلامی و کانون رشد و تعالی انسان و پشتوانه سلامت و بالندگی و اقتدار و اعتلای معنوی کشور و نظام است.

ایجاد جامعه‌ای خانواده محور و تقویت و تحکیم خانواده و کارکردهای اصلی آن بر پایه الگوی اسلامی خانواده به عنوان مرکز نشو و نما و تربیت اسلامی فرزند و کانون آرامش‌بخش است و لازم است تا در قوانین و مقررات، برنامه‌ها، سیاست‌های اجرایی و تمام نظامات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به‌ویژه نظام مسکن و شهرسازی، خانواده به عنوان محور اصلی مورد توجه قرار گیرد.

بی‌شک "وزارت علوم، تحقیقات و فناوری" یکی از نهادهای تاثیرگذار و فرهنگ‌ساز در جامعه است.

لذا دانشگاه‌ها علاوه بر اینکه می‌توانند در ارزش‌گذاری خانواده مورد توجه قرار گیرند، اجرای سیاست‌ها و قوانین و مقررات حاکم بر دانشگاه‌ها، به‌کارگیری یکپارچه ظرفیت‌های آموزشی و تربیتی، ارائه و ترسیم الگوی اسلامی خانواده و تقویت و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی، اصلاح رفتار گروه‌های مرجع و برجسته‌سازی رفتارهای شایسته آنها، ساماندهی نظام مشاوره‌ای و آموزش قبل، حین و پس از تشکیل خانواده و تسهیل دسترسی به آن بر اساس مبانی اسلامی - ایرانی می‌تواند علاوه بر تاثیر آگاهانه و سازنده بر تشکیل خانواده، در جهت حفظ و تحکیم خانواده‌ها نیز مؤثر باشند.

بر این اساس، در راستای همگرایی و هماهنگی در برنامه‌های مرتبط با خانواده در دانشگاه‌ها و نیز با توجه به اسناد بالادستی مرتبط با سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری، و با توجه به ماده ۱۰۲ برنامه ششم توسعه، شاخص‌های ابلاغی ستاد ملی زن و خانواده، فرایند و کلیات مربوط به تدوین **شیوه‌نامه دانشگاه دوستدار خانواده** برای سه گروه ذینفعان شامل دانشجویان - اعضاء هیات علمی و کارکنان، با تمرکز بر مأموریت‌ها و وظایف وزارت عتف در دانشگاه‌ها به شرح زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

- ۱- تبیین دانشگاه دوستدار خانواده، مشخصه‌ها، ضرورت ایجاد
 - ۲- وضعیت فعلی - وضعیت مطلوب - برنامه‌ها و سیاست‌ها برای بهبود شرایط
 - ۳- تدوین استاندارد دانشگاه دوستدار (نسخه اول - غیر قابل استناد و قابل بازنگری)
- در این فرایند استاندارد دانشگاه دوستدار خانواده شامل استانداردهای الزامی - اختیاری تعریف شده و دانشگاه داوطلب، در صورت احراز شرایط استانداردهای الزامی و کسب امتیازات لازم در رتبه بندی الف تا د دانشگاه دوستدار خانواده قرار خواهد گرفت.
 - تدوین شاخص‌ها
 - امتیازات و رتبه بندی
- ۴- در صورت قرارگیری در رتبه بندی دانشگاه دوستدار خانواده، تسهیلاتی به دانشگاه و اعضاء هیات علمی و کارکنانی که در طرح مشارکت دارند، اعطاء خواهد شد.
- قوانین رتبه بندی

- طرح های تشویقی/ الزام آور برای پیوستن اعضای هیات علمی و کارکنان به طرح
- ۵- فرایند رصد و پایش برای بررسی سالانه رتبه
- فرایند رصد

محور ۱: سلامت

- سلامت روان
 - کارکنان- اعضای هیات علمی و دانشجویان دارای کارنامه سلامت باشند.
 - استفاده از بیمه سلامت روان (در استاندارد تعریف خواهد شد)
 - بررسی وضعیت طبق استاندارد
- سلامت جسم
 - کارکنان- اعضای هیات علمی و دانشجویان دارای کارنامه سلامت باشند.
 - چک آپ سالیانه
 - امکانات و تسهیلات برای پرداخت هزینه ها
 - بررسی وضعیت طبق استاندارد
 - استفاده از بیمه تکمیلی برای خدمات پزشکی
- نشاط و تندرستی
 - تخصیص و تسهیل استفاده از امکانات ورزشی برای سلامتی در دانشگاه و محل کار یا خارج از محل کار

محور ۲: ارتقاء فرهنگ در حوزه خانواده

- تغییر یا اصلاح نگره های فرهنگی به خانواده
 - نشست/هم اندیشی/دانش افزایی در راستای تبیین نقش های خانوادگی و مسئولیت ها
 - نشست/هم اندیشی/دانش افزایی تعادل (مصالحه) بین کار و زندگی
 - بررسی مسائل نوپدید خانواده و ایجاد سازوکار پژوهشی (بودجه و برنامه ریزی) برای پرداختن به آن

محور ۳: اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن

- توجه به نیازهای خانواده، کارکنان، اساتید و دانشجویان
- توجه به نیازهای مسکن
 - تخصیص خوابگاه به متاهلین

- ایجاد تعاونی های ساخت مسکن برای اساتید و کارکنان
- کمک هزینه زندگی
- کمک هزینه تامین شرایط نگهداری اعضا خانواده
 - تاسیس مهدکودک یا کمک هزینه مهد کودک
 - کمک هزینه نگهداری از والدین سالخورده در منزل فرزند
- تسهیلات ازدواج
 - ازدواج دانشجویی
 - ازدواج کارکنان/اعضاء هیات علمی
- قوانین و تسهیلات شغلی مادران به صورت حمایت های مقطعی در زمان تولد فرزند
 - بررسی شرایط اخذ پایه برای هیات علمی و کارکنان
 - قوانین ساعت کاری مادران شاغل در وزارت علوم
 - استفاده از ساعت کاری شناور یا تسهیلات به ازای هر مادر در دو سال اول تولد فرزند (نفر ساعت استفاده از تسهیلات به ازای افراد در مرخصی زایمان)
- پرداخت حقوق طبق قوانین در حین مرخصی زایمان (نفر پرداخت در حین مرخصی زایمان به ازای کل افراد در مرخصی زایمان)
- امنیت شغلی پس از بازگشت از مرخصی برای زنان
 - نحوه اجرای مرخصی ۶ ماهه/۹ماهه/نیمه وقت/پاره وقت
- تسهیلات به سرپرست خانواده برای فرزندان

محور ۴: آموزش رسمی

- در صورت وجود دانشکده های مرتبط با خانواده بررسی اثرگذاری این رشته ها
 - رشته مطالعات زنان
 - رشته مطالعات خانواده

محور ۵: آموزش غیررسمی (کارگاه-تولید محتوای آموزشی-نشست)

- مهارت آموزی شغلی
- مهارت های زندگی
 - برنامه های دانشگاه برای تحکیم روابط خانوادگی
 - برنامه های پایه ای و مداخله ای برای مبارزه با دخانیات
 - برنامه های پایه ای و مداخله ای برای مبارزه با مواد مخدر
 - برنامه های پایه ای و مداخله ای برای مبارزه با شکست عاطفی/ خودکشی

- برنامه‌های مرتبط با روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی
- برنامه‌های مرتبط با مهارت‌های زندگی قبل ازدواج-حین ازدواج و بعد از ازدواج
- آموزش مهارت‌های زندگی
 - مهارت‌های ۱۲ گانه زندگی (ارتباطی-گفتاری، تفکر نقادانه، حل اختلاف، کنترل خشم و ...)
 - تبیین نقش‌های چندگانه اعضاء خانواده
 - مهارت‌های ایجاد تعادل بین تحصیل-کار-زندگی
- تشکیل کمیته داخلی درون دانشگاهی زیر نظر ریاست دانشگاه به منظور پیشگیری-نظارت و حمایت در آسیب‌های روابط بین فردی
 - راه اندازی (توسعه کمی و کیفی) مراکز مشاوره
 - خوابگاه‌ها
 - دانشکده‌ها به تفکیک برای دانشجویان/اعضاء هیات علمی و کارکنان
 - تعداد مراکز
 - برنامه برای تربیت مشاور

محور ۶: مشارکت خانواده در امور جامعه

- مشارکت اجتماعی، فرهنگی و محیط زیست
- مشارکت اقتصادی
- مشارکت سیاسی و دفاعی